

Tov. Boletova je podala po kratki iz-
vrstno začetni poti učno sliko: petrolej. Pouk
je bil zanimiv, dokaz pazljivost in zanimanje.
ki so z njim učenci poslušali besede in gledali
poizkuse svoje učiteljice.

Po hospitaciji se odprli živahna debata
z zaključkom, da se izreče tov. Boletovi pri-
znanje in zahvala za ljubki in vzorni nastop.

Tov. Zupan predlaga, naj se odslej zbor-
ovanja vrše popoldne, z glavno motivacijo, da
bo lahko tudi svojo „mamo“ privedel s seboj.
Drugi, in sicer taki, ki pa svojih „mam“ ni-
majo tako radi, so predlog odbili. Zborovanja
se bodo tudi v prihodnje vršila po stari
navadi.

Vendar se bo prihodnje šol. leto enkrat
poizkusilo zborovati popoldne.

Tov. Slapšak naprosi tov. Adamiča, naj
o priliki uradne konference ponovi s kam-
niško šolsko mladino svoj jubilejski koncert.

Dalje predlaga tov. Slapšak, naj se vodi
v društvu zapisnik — po vzoru naših razred-
nic — da se bo lahko konstatiralo, koliko
zborovanj je kak član zamudil. Tak zapisnik
naj se uvede tudi pri odboru za izvenšolsko
delovanje.

Tov. Stepišnikova prinaša željo društve-
nega predsednika Letnarja — zaradi bolezn
se ni mogel udeležiti zborovanja — naj se
za skupno kosilo vsekdar pravočasno spo-
roči, da ne bo nereda, kakor v zadnjem
slučaju.

Tov. Toman pravi, da je tajnikovo delo,
objavljati vzpored zborovanj in kar potrebno,
torej naj odslej sporoča le tajnik in ne kak
drug član. Potem bo vse v redu.

Tov. Šmajdek poudarja potrebo izletov
za šol. mladež in predlaga, da bi prihodnje
leto napravili šolarji vsega okraja izlet v Po-
stojno, kjer bi ob enem šol. mladina priredila
koncert za konvikt. — Predlog se sprejme z
navdušenjem.

Po zborovanju je bila pod spretnim vod-
stvom tov. Adamiča pevka vaja za slovnostno
uradno konferenco, ki se vrši dne 15. julija
t. l. v Kamniku.

Skupnega obeda se je udeležilo 23 članov
društva.

V prijetnem hladu, v senčnem vrtu smo
obedovali. Slovenska pesem se je glasila in
učitelj-trpin je za nekaj ur pozabil svoje gorje.

Za izborni kuhinjo in točno postrežbo
pa izrekamo gospe Režkovi vse priznanje in
zahvalo.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za laški okraj
zboruje v nedeljo, dne 12. julija t. l., ob 10.
uri popoldne v šolskem posloju na Hrastniku
po sledečem vzporedju:

1. Zapisnik.
2. Dopisi in društvene zadeve.
3. Volitev delegatov za letošnje glavno
skupščino „Zaveze“ v Gorici.
4. Kako si pridobi učitelj srce občinstva?
(Pred. tov. Blaž Jurko.)
5. Slučajnosti in predlogi.

Zaradi obeda se je javiti tov. Milošu
Rošu na Hrastniku. K polnoštevilni udeležbi
vključno vabi odbor.

Učiteljsko društvo za celjski okraj
zboruje ob 10. uri popoldne v navadnih pro-
storih v Celju v nedeljo, 5. julija t. l.
Vzpored:

1. Zadnji zapisnik.
2. Društvene zadeve in nasveti (Volit-
ev delegatov za letošnji glav-
ni zbor „Zaveze“ v Gorici).
3. Eventualno predavanje.
4. Iz šolske prakse.

K prav številni udeležbi vključno vabi
odbor.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo
ne zboruje meseca avgusta, ampak dne 12. ju-
lija ob eni popoldan na Slatini, oziroma pri
sv. Križu. Odbor je dan zborovanja raditega

a varal se je! Dasi so bile vse šole v okraj.
glavarstvu ljutomerskem — razen še ene —
kjer istotako službuje z otroki oblagodarnen
oče-nadučitelj — deležne te sreče, je bila nje-
gova iz bogvedikateroga vzroka prezrta. In to
mu je vsekal v srce globoko, nezacešno rano,
peklo in skelelo ga je v dno duše ter mu gre-
nilo naslednje dni. Razne take in enake du-
ševne boleti so vplivale škodljivo na njegovo
telo ter ga slabile fiziško.

Pogreb se je vršil v četrtek, dne 25. ju-
nija ob 4. popoldne. Bil je naravnost velikan-
ski in veličasten. 58 učiteljev je prihitelo iz
ljutomerskega, gornjeradgonskega in ormoškega
okraja v Veržej, dalje c. kr. orožniki križevski,
domači ognjegaseci, množica kmetijskega ljud-
stva in vsa šolska mladina veržajske šole —
vsi, da izkažejo dragemu pokojniku zadnjo
čast, da se za vedno poslovijo od njega. Tudi
g. c. kr. šol. nadzornik Dreflak je prispel iz
daljnega Ptujja k svojememu sošolcu ter izrazil
vdovi sožalje.

Ta dan je bil menda najžalostnejši, kar
smo jih kdaj doživeli. Ob spominu na odkrito-
srčnega, značajnega in kolegialnega Vinka, na
njegovo skrbipolno življenje in končno grozno

preložil, ker se začnejo v rogaškem okraju po-
četnice že s 15. julijem. Poleg predavanja to-
variša Sotoška imamo še važne točke ter se
vabijo društveniki, da se polnoštevilno udele-
žite zadnjega zbora v tem šolskem letu.

Odbor.

Srednješolski vestnik.

**** Na ljubljanskih c. kr. učiteljskih se je končalo šolsko leto 20. junija**
V prvih treh letnikih moškega učiteljskega je
bilo 106 gojencev. Učni uspeh je bil pri 73
ugoden (3 z odliko), pri 5 neugoden, 28 go-
jencev je v začetku prihodnjega šolskega leta
dovoljen ponovljalni izpit. Za zrelostni izpit se
je prijavilo 34 četrtoletnikov in 3 privatisti.
Ustni zrelostni izpit se prične 9. julija. — Na
ženskem učiteljskem je bilo v nižjih treh letni-
kih 131 gojenk. Od teh je sposobnih za višji
letnik 127 (22 z odliko), nesposobna 1 in 3
je dovoljen ponovljalni izpit. Ustni zrelostni
izpit se prične 23. junija. Udeleži se ga 42
javnih gojenk četrtega letnika in 28 priva-
tistinj.

**** Na mestni višji realki v Idriji,**
ki ima pravico javnosti in pravico do zre-
lostnih izpitov, se vrši vpisovanje v I. razred
dne 6. julija. Na zavod opozarjamo slovenske
starše, posebno z ozirom na to, ker se na tej
realci poučuje precej predmetov s slovenskim
učnim jezikom. Z zavodom je zvezan tudi pri-
pravljalni razred, iz katerega prestopajo učenci
brez sprejemne izkušnje v I. realčni razred.

**** Olajšave za srednje šole.** V
kratkem času izda naučni minister naredbo, s
katero se izpraševanje in klasificiranje na sred-
njih šolah temeljito reformira. Naredba je sad
enake srednješolskih profesorjev. Učencevo
zanimanje se odvrne od redov na predmet
sam. Samostojno učencevo mišljenje, delovanje
in odgovornost se povzdigne. Predvsem se da
večja prilika za prosto delovanje učitelja z
učencem, zato se omeji izpraševanje, ki je na-
menjeno le klasifikaciji, na najmanjšo mero.
Izmed pisemnih nalog bo učitelj kvalificiral le
šolske in domače naloge, ki so predpisane po
učnem redu. Vsa ostala pisemna dela bodo le
izključno za vaje ter jih bodo učenci v šoli
sami popravljali pod primernim vodstvom in
navodilom. — Konference za red se omejuje
ter bodo le proti koncu semestrane tretjine.
Namesto dosedanjega izpričevala v prvem te-
čaju se izda učencem le izkaz, ki ne bo imel
sodbe o skupnem napredku. Dosedanji red o
napredku odpade in letno izpričevalo bo le
konstatiralo, v koliko je učenec sposoben za
vstop v višji razred. Istotako odpade red o
pridnosti, a redi za vedenje in uspehi bodo
le štirje. Vstop v višji razred se zabrani
učencu le tedaj, ako ni odgovoril iz več kakor
iz enega predmeta. Pri samo enem „nezado-
stnem“ iz manj važnega predmeta more v niž-
jih razredih učiteljski zbor učencu vendar
dovoliti vstop v višji razred, ako ima učenec
vsaj v splošnem duševno sposobnost za to.
Ako potem učenec v prihodnjem razredu ravno
iz istega predmeta pade, mora razred brezpo-
gojno ponavljati. Ponovljalni izpiti ostanejo ne-
izpremenjeni. — Nova naredba stopi v veljavo
že s šolskim letom 1908/09.

**** Umrl je 3. t. m. v Gradu vpoko-**
jeni prof. Valentin Kermavner. Služboval je
med drugim 15 let kot profesor v Celju, 16
let pa v Ljubljani. Poučeval je klasiško jezi-
koslovje.

**** Osebna vest.** Glavni učitelj na učiteljskem
v Kopru g. Vladimir Nazor je ime-
novan za glavnega učitelja na učiteljskem v
Kastvu.

**** Na c. kr. izobraževališču za učitelje**
v Gorici se vrši vpisovanje za I. te-
čaj dne 6. in 7. julija 1908 od 9. do 12. ure
popoldne. Prosilke se imajo predstaviti osebno

smrt, zlasti pa ob pogledu na vdovo in 9 za-
puščenih sirot je zaplakalo slehrno čuteče srce,
in solze sočutja so vrele v obilici iz oči tova-
rišem in drugim. Zlasti je plakala šolska mla-
dina. V družbi 6 duhovnikov je vodil izprevod
g. dekan Jurkovič iz Ljutomerja, ob grobu pa
je govoril pokojniku sočutno in jedrnatov.
Janko Tomažič. Naglašal je, kaj je izgubilo s
pokojnikom učiteljsko društvo, kaj trg Veržej,
šola, družba in zlasti njegova rodovina, ki ji
je kot ljubeč oče želel in hotel vselej najboljše,
a je, žal, v svojo grenko žalost mogel le malo
izpolniti, ker mu je, kakor učiteljem-trpinom
vohče, nedostajalo za to potrebnih sredstev.

Tovariši-pevci so mu zapeli pri šoli ža-
lostinko „Oj, spavaj sladko, srce drago!“, ob
grobu pa „Blagor mu!“

In kaj naj še zapišem h koncu? Posne-
majmo ga v tem, da gremo kakor on na polju
šolstva z duhom časa naprej, ne boječ se ni-
kakih ovir! S tem mu postavimo najboljši
pomnik!

Vinko Vauda se je porodil 25. decem-
bra 1863 v Žabjeku pri Ptujju, kjer je obisko-
val po izstopu iz ljudske šole nižje razrede
realnega gimnazija. Potem je vstopil na mari-

v spremstvu staršev ali njih namestnikov in
se izkazati s krstnim listom, uradnozdruženim
in zadnjim šolskim izpričevalom in v pomanj-
kanju tega z izpričevalom levega vedenja.

**** Nemci za češčino.** Društvo „Deut-
sche Mittelschule“ v Brnu je sprejelo resolucijo,
da je nujna potreba za obstoj nemštva, da se
uvede češčina kot obvezni učni predmet v vse
srednje šole na Češkem, Moravskem in v Šleziji.

**** Ustanovitev poljske realke v**
Šleziji. Poljski državni poslanec Londzin je v
poslanski zbornici urgiral ustanovitev poljske
realke v Šleziji. „Nowa Reforma“ pripominja
k temu: „Mi Poljaki nimamo doslej v Šleziji
niti ene meščanske šole — in ne glede na dve
izjemi — tudi nikakih strokovnih šol. Mi ni-
mamo tudi nobene realke. Nemci, ki jih je v
tešinski kneževini komaj 4000, imajo deške in
dekliske šole v Tešinu, Freistadtu, Skočavi,
Bielicu, Frideku, Oderbergu, realke v Tešinu
in Bielicu, poljedelsko šolo v Kocobedzu, dve
učiteljski za moške in učiteljske za ženske. —
Poljaki imajo le poljsko gimnazijo, poljedelske
zimske kurze, poljske vzprednice pri nemškem
učiteljskem in eno strokovno šolo. Poljakov je
v Šleziji 250.000.“

**** Iz letošnjega poročila tržaške c.**
kr. višje gimnazije. Kakor ve ves svet, je
tržaška c. kr. gimnazija nemški zavod, ki je
prisiljena obiskovati ga tudi naša slovenska
mladina. Zanima nas torej pred vsem statistika
o materinskem jeziku dijakov v ravnokar mino-
lom šolskem letu. Od javnih dijakov je bilo 141
Nemcev, 142 Italijanov, 138 Slo-
vencev, 20 Srbo-Hrvatov, (torej
skupaj 158 Jugoslovancev), 2 Čeha, 1
Poljak in 12 razne narodnosti. Skupaj je bilo
torej javnih dijakov koncem šolskega leta 456,
od katerih je Slovencev skoro tretjina in Jugoslo-
vancev skupaj nad tretjino. Slovenske tečaje
je obiskovalo vsega skupaj 120 dijakov. Bilo
je torej 18 Slovencev ali pa celo 38 Jugoslo-
vancev — ki niso smatrali potrebno učiti se
materinščine, kar je za dotične gospodiče —
najboljše rečeno — škandal. — Glede klasifi-
kacije je koncem šolskega leta dobilo 42 dija-
kov odliko, 314 prvi, 53 drugi, 14 tretji red,
31 mora položiti naknadni izpit, 2 nista bila
klasificirana. Nepopolno je bilo torej klasi-
ficiranih približno 19%. — Kar se tiče rojstnega
kraja je bilo dijakov 314 iz Trsta in okolice,
54 iz Istre in Goriškega, 14 iz drugih avstrijs-
kih kronovin, 54 iz Ogrskega in ostali iz raznih
drugih krajev. Rednih učnih oseb je bilo letos
26, od teh razen dveh katehetov le eden slo-
venski profesor, in sicer oni za slovenščino.
Drugi so z malimi izjemami sami Nemci,
Tudi poučeno!

**** Matura na c. kr. hrvaški gimna-**
ziji v Pazinu. Ustni izpiti na tem zavodu
so bili dne 20., 22. in 23. t. m. pod predsed-
stvom c. kr. deželnega šolskega nadzornika g.
Frana Matejčiča. Od 23 javnih dijakov osmega
razreda je delalo izpit 21 dijakov in eden ek-
sternist, dva dijaka se nista mogla podvržiti
izpitu zaradi bolezn. Od kandidatov jih je bilo
šest proglašanih zrelih z odliko. Drugi so bili
proglašeni zreli, nezreli je bil proglašen
le eden.

**** Razstava risarij v Pazinu.** Dne
26. do 28. pret. mes. je bila na hrv. gimnaziji
v Pazinu razstava risarij, ki so jih izdelali di-
jaki tekom pravkar minolega šolskega leta.

**** Ustna matura na mariborski gi-**
mnaziji. Začne dne 6. julija. Maturantov
je letos samo 27, od teh jih je 21 Slove-
ncev in 6 Nemcev. — Pismena matura se je
vršila od 11.—23. junija.

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!

borsko učiteljske ter dostal tam zrelostni izpit
l. 1883., izpit učne usposobljenosti pa l. 1885.
v Gradu. Služboval je potem kot začasni učitel-
tel in podučitelj pri Sv. Benediktu, na okol.
šoli v Ptujju in pri Kapeli; tu je postal stalen
podučitelj. V tej lastnosti je prišel potem v
Ormož, kjer si je iz znane učiteljske Freuens-
feldove rodovine izbral družico za življenje, od
tam pa l. 1889. za nadučitelja v Svetinju.
Tukaj je služboval do l. 1895., tedaj pa je bil
imenovan za nadučitelja v Veržej. Še mlad —
s 44½ leti — je moral v grob.

Dragi Vinko! Dasi smo Tvojo „ilnato
ječo“ položili v naročje zemlje, vendar Tvoj
oživljajoči duh plava nad nami in bo živ
vedno med nami. Po poti, ki si jo hodil pred
nami in z nami Ti, stremiti hočemo vsi tova-
riši „enega duha in enega srca“ do naših
skupnih vzvišenih smotrov! Spomin na Te pa
hočemo imeti vedno v časti ter po močeh
skrbeti za Tvoje drage. Bila jim usoda milejša
nego Tebi!

Spavaj sladko in lahka Ti zemljica!

Ovetko.

Književnost in umetnost.

Popotnik objavlja v 6. let. številki to-le
bogato vsebino: 1. Avguštin Požegar:
Telesni siločut in njegova higijena. — 2. Janko
Polák: O pripravi za pouk. — 3. Alojzij
Valenta in D. P.: Šolska klop. — 4. Ig.
Šijanec: Šolsko-higijenski utrinki. — 5.
Janko Polák: O šolarski knjižnici. — 6.
Književno poročilo. — 7. Razgled: Listek.
— Pedagoški paberki. — Kronika. — Toplo pri-
poročamo!

Slava cesarju Francu Jožefu I. Spe-
voigra. Za šolske slavnosti priredil in „Društvu
za zgradbo učiteljskega konvika“ podaril Emil
Adamič. Cena 5 K, s pošto 5 K 20 h. —
V Ljubljani 1908. — Natisnila „Učiteljska
tiskarna“.

Slava domovini! Spevoigra. Dvoglasni
in triglasni zbori s samospeli ter z deklamaci-
jami, uravnani za spremljevanje na klavirju ali
harmoniju. Sestavljen in izdal Anton Kosi.
Založil izdajatelj. Cena 3 K 20 v. — Tiskali Jos.
Eberle & Comp. na Dunaju.

Vida Jersjeva: Pesmi. Založil L.
Schwentner v Ljubljani. Cena: broš. 1 K 60 h,
eleg. vez. 2 K 60 h, po pošti 10 h več. —
To so ljubki, presrečni verzji, zlasti tiste pre-
lepe in prenežne otroške pesemce, ki segajo
do srca z mehkiimi rokami najčistejšje poezije.
Med našimi pesemskimi zbirkami gre Vidini
drobni knjižici, častno mesto.

Za skladatelje! Zagrebško pevsko dru-
štvo „Kolo“ je od zneska 200 K, ki mu ga
je dala na razpolago slovenska „Glasbena
Matica“ ob priliki svojega v Zagrebu prireje-
nega koncerta, razpisalo dve nagradi po 100 K
za dve novi skladbi s hrvaškim ali slovenskim
besedilom. Kompetitirati morejo samo hrvaški
in slovenski skladatelji. Skladbe morajo biti
pisane od tuje roke in biti zapečatene v za-
vitku s kakim geslom. V drugem, isto geslo
nosečem in zaprtem zavitku, se mora nahajati
ime skladateljevo. Dela je vpslali do 1. ok-
tobra t. l. pevskemu društvu „Kolo“ v Zagrebu.
Razsodišče sestoji iz članov „Kola“ in „Glas-
bene Matice“, bo odločevalo o podelitvi nagrad.
Nagrajene skladbe ostanejo last „Kola“ in
„Glasbene Matice“ in izideje v tisku.

Odobrilo je naučno ministrstvo novo
slovensko učno knjigo za višje gimnazije, namreč
„Mineralogijo za velike gimnazije“, ki jo je na-
pisal znani strokovnjak na tem polju, g. prof.
dr. Poljanec v Mariboru.

Janeza Trdine zbrani spisi. V. Bajke
in povesti o Gorjancih. V Ljubljani. Založil
L. Schwentner. Cena: broširana K 1-60, po
pošti K 1-70, elegantno vezana K 2-80, po
pošti 3 K. — Vsebinska: Rožica. Stražani.
Zemun. Bratavska gomila. Kozlerjev vodotoč.
Samaj. Razodetje. Kocaneža. Vinska modrost.
— Zopet krasna knjiga klasiških Trdinovih bajk
in pripovedk!

Kulturno delo.

+ 160. odborova seja „Slovenske
Matice“ v Ljubljani dne 17. junija 1908.
Predsednik pozdravi navzoče, posebno še nove
odbornike gg. Fr. Maslja-Podlimbarskega, dr.
Fr. Mohoriča, dr. L. Poljanca, L. Schwentnerja
in Silv. Škrbineca, ter zahvali izstopivše od-
bornike, gg. prof. A. Bartelna, ravnatelja Iv.
Macherja, in svetnika Iv. Majcigerja na njih
trudoljubivem delovanju. Nadalje izreče za-
hvalo g. mestnemu županu Ivanu Hribarju na
podaritvi 12. delnice „Narodne tiskarne“, ter
poroča o snujoči se „Zvezi slovenskih znan-
stvenih društev“, ki ji „Matica“ pristopi kot
enakopraven član. Z vslikom se voli dosedanje
predsedništvo: dr. Fr. Llesič, predsednikom,
ravnatelj P. Grasselli za prvega in kanonik Iv.
Sušnik za drugega podpredsednika, vladni svet-
nik dr. Fr. Detela za blagajnika, ravnatelj dr.
Lovro Požar in deželni svetnik dr. Fr. Zbašnik
za ključarja. V knjižni odsek se nanovo izvo-
lijo odborniki: Maselj, dr. Mohorič in Schwent-
ner, v gospodarski pa Schwentner in Škrbinec.
Vse knjige za l. 1908. pojdejo še pred šolskimi
počitnicami v tisk. Za „Narodne pesmi“ se
v smislu natečaja določi tiskarna. — Zaradi
kliš-jev se stopi v zvezo z „Dioničko tiskarno“
v Zagrebu. — Ob nasilni smrti dolgoletnega
poverjenika dekana Erjavca v Vipavi se izrazi
sožalje. Od zadnje odborove seje je nanovo
pristopilo 92 članov.

Politiški pregled.

* **Poslanska zbornica** je sprejela v
dolgi seji proračun z veliko večino.
Govorili so razni govorniki, tudi kravalov ni
manjkalo. Provročil jih je — Sternberg.

* **Melioracije.** Vlada je predložila dr-
žavnemu zboru proračun za razdelitev prispev-
kov iz melioracijskega fonda. Izmed planinskih
dežel odpade največji znesek na Štajersko, ki
dobi nad 356.000 K za regulacije rek in po-
tokov, med temi 47.700 K za regulacijo Pe-
snice v gornjem in spodnjem toku. Koroška
dobi za obzidavo hudournikov v Zilski in
Lasaški dolini 80.000 K, Kranjska dobi
za dobavo vode za Kranj in okolico 62.866 K,